

भारत का यजपत्र

The Gazette of India

बारड दा राज्स्ट

आसाधारण

EXTRAORDINARY

असाधारण

भाग XIV - अनुभाग - १

PART-XIV-SECTION-1

बाग XIV - अनुभाग - १

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

ਸੱਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ

सं० 9]	नई दिल्ली,	बुधवार, 22 सितम्बर,	1993 / 31 भाद्र,	1915	(शक)	[खण्ड - VII]
No. 9]	NEW DELHI,	WEDNESDAY, SEPTEMBER 22,	1993/BHADRA 31, 1915	(SAKA)	[VOL - VII]	
नं० 9]	ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ,	ਬੁੱਧਵਾਰ, 22 ਸਤੰਬਰ	1993/31 ਭਾਦੋਂ ,	1915	(ਸ਼ਕ)	[ਜ਼ਿਲਦ - VII]

विधि और न्याय मन्त्रालय

(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, बुधवार, 22 सितम्बर, 1993 / 31 भाद्र, 1915 (शक)

(1) नोटरीज एकट, 1952 और (2) पब्लिक एकाउਟेंट्स डीफालट एकट, 1850 के ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਿਯੇ ਜਾਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕੂਤ ਪਾਠ (ਕੇਨ੍ਦ੍ਰੀਯ ਵਿਧਿ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਕੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖਣਡ (ਕ) ਕੇ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮੌਨ ਤੋਂ ਉਨਕੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕੂਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE
 (LEGISLATIVE DEPARTMENT)

NEW DELHI, WEDNESDAY, SEPTEMBER 22, 1993/BHADRA 31, 1915 (SAKA)

The translations in Punjabi of (1) The Notaries Act, 1952 and (2) The Public Accountants Default Act, 1850 are hereby published under the authority of the President and shall be deemed to be the authoritative text there of in Punjabi under Clause (a) of section 2 of the Authoritative texts (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ
 (ਵਿਧਾਨ ਵਿਭਾਗ)

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਬੁੱਧਵਾਰ, 22 ਸਤੰਬਰ, 1993/31 ਭਾਦੋਂ , 1915 (ਸ਼ਕ)

(1) ਨੋਟਰੀਜ ਐਕਟ, 1952 ਅਤੇ (2) ਪਬਲਿਕ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਡੀਫਾਲਟ ਐਕਟ, 1850 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾਜੁਕਤ ਪਾਠ (ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (ਉ) ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਜੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

ਨੋਟਰੀ ਐਕਟ, 1952

(1952 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ: 53)

[15 ਜਨਵਰੀ, 1988 ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ]

[9 ਅਗਸਤ, 1952]

ਨੋਟਰੀਆਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ

ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣੇ :-

ਸੰਖੇਪ ਨਾਮ,
ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ
ਅੰਤਿਮ।

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਨੋਟਰੀ ਐਕਟ, 1952 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।
  - (2) ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਹੈ।
    - (3) ਇਹ ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਨਾਫਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਤ ਕਰੇ।
2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰਵੇਂ ਨ ਲੋੜੇ,-
  - (ਉ) [ਲੋਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ]
    - (ਅ) “ਲਿਖਤ” ਵਿੱਚ ਹਰਿਕ ਅਜਿਹੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸਿਰਜੀ, ਮੁੱਤਕਿਲ, ਰੂਪ-ਭੇਦ, ਸੀਮਤ, ਵਿਸਤਰਿਤ, ਮੁਅੱਤਲ, ਖਤਮ ਜਾਂ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਤਾਤਪਰਜਤ ਹੈ;
    - (ਇ) “ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸਰਵ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਅਟੱਰਨੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਤਸਮੰਨ ਨਾਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਭਿਤਿਆਰਤ ਕੋਈ ਪਲੀਡਰ;
    - (ਸ) “ਨੋਟਰੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ;

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ, ਅਜਿਹੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਕਾਯੋਗ ਲਿਖਤਾਂ ਐਕਟ, 1881 ਅਧੀਨ ਪਬਲਿਕ ਨੋਟਰੀ, ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ:

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਹੋਰ ਕਿ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਕਤ ਮੁੱਦਤ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਐਕਟ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾਫਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;

  - (ਹ) “ਮੁੱਕਰਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਰਰ;
  - (ਕ) “ਰਜਿਸਟਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਨੋਟਰੀਆਂ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰ;
  - (ਖ) “ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ” ਦਾ ਕਿਸੇ ਸੰਘ ਰਾਜ-ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ।

ਨੋਟਰੀ ਨਿਯੁਕਤ
ਕਰਨ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ।

ਰਜਿਸਟਰ।

ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ
ਨਾਵਾਂ ਦਾ
ਇੰਦਰਾਜ਼ ਅਤੇ
ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੇ
ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ
ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ
ਜਾਂ
ਨਵਿਆਉਣਾ।

ਨੋਟਰੀਆਂ
ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ
ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ।

ਨੋਟਰੀਆਂ ਦੀ
ਮੁਹਰ।

ਨੋਟਰੀਆਂ ਦੇ
ਕਾਜਕਾਰ।

3. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਲਈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ, ਜੋ ਮੁੱਕੱਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਨੋਟਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ।

4. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹਰਿਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨੋਟਰੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਰਜਿਸਟਰ, ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਰਖੇਗੀ ਜੋ ਮੁੱਕੱਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(2) ਅਜਿਹੇ ਹਰਿਕ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੋਟਰੀ ਬਾਰੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਰਥਾਤ : -

(ੳ) ਉਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ, ਜਨਮ ਤਰੀਕ, ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਨਾ ਪਤਾ;

(ਅ) ਉਹ ਤਰੀਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ;

(ਇ) ਉਸ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ; ਅਤੇ

(ਸ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ, ਜੋ ਮੁੱਕੱਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

5. (1) ਹਰਿਕ ਨੋਟਰੀ ਜੋ ਉਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਇਗਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਕੱਰ ਫੀਸ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਦਾ ਕਰਕੇ, -

(ੳ) ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ
ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਦਾ; ਅਤੇ

(ਅ) ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਲਈ, ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਖਤਿਆਰਤ
ਕਰਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ,

ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਹਰਿਕ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਰੀ ਜੋ ਉਸ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੁੱਕੱਰ ਫੀਸ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਦਾ ਕਰਕੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਵਿਆਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

6. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹਰਿਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੇ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਨੋਟਰੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਸਹਿਤ, ਜੋ ਮੁੱਕੱਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰੇਗੀ।

7. ਹਰਿਕ ਨੋਟਰੀ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਡਿਜਾਇਨ ਦੀ, ਜੋ ਮੁੱਕੱਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਕ ਮੁਹਰ ਰੱਖੇਗਾ
ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ।

8. (1) ਕੋਈ ਨੋਟਰੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ
ਕਾਜ ਕਰ ਸਕੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ : -

(ੳ) ਕਿਸੇ ਲਿਖਤ ਦੀ ਤਕਮੀਲ ਤਸਦੀਕ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਕਰਨਾ, ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ

ਅਨੁਪਮਾਣਤ ਕਰਨਾ;

- (ਅ) ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਜਾਂ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਕੋਈ ਪਰੋਟੋ, ਹੁੰਡੀ ਜਾਂ ਵਟਾਂਦਰਾ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਬਿਹਤਰ ਜਮਾਨਤ ਮੰਗਣਾ;
- (ਇ) ਕਿਸੇ ਪਰੋਟੋ, ਹੁੰਡੀ, ਜਾਂ ਵਟਾਂਦਰਾਂ ਬਿਲ ਦੀ ਅਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਜਾਂ ਅਣਅਦਾਇਗੀ ਦੁਆਰਾ ਅਣਆਦਰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰੈਟੈਸਟ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਬਿਹਤਰ ਜਮਾਨਤ ਲਈ ਪ੍ਰੈਟੈਸਟ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਵਿਕਾਯੋਗ ਲਿਖਤਾਂ ਐਕਟ, 1881 ਅਧੀਨ ਆਦਰ ਦੇ ਕਾਰਜ ਤਿਆਰ 1881 ਦਾ 26 ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰੈਟੈਸਟ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਤਾਮੀਲ ਕਰਨਾ;
- (ਸ) ਸਮੁੰਦਰੀ-ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰੈਟੈਸਟ, ਕਿਸ਼ਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰੈਟੈਸਟ ਜਾਂ ਡੈਮਰੇਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਣਜਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰੈਟੈਸਟ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ;
- (ਹ) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਹੁ ਚੁਕਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਲੈਣਾ;
- (ਕ) ਬਾਟਮਰੀ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ੀ-ਮਾਲ ਬੋਂਡ, ਚਾਰਟਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਪਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ;
- (ਖ) ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣੀ ਚਿਤਵਤ ਕਿਸੇ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਛਾਰਮ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਅਨੁਪਮਾਣਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਉਸ ਥਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੋਵੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਵਸੀਕੇ ਦਾ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਚਿਤਵਤ ਹੈ;
- (ਗ) ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨਾ;
- (ਘ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕੋਈ ਕਾਰਜ, ਸਿਵਾਏ ਤਦ ਦੇ ਜਦ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੋਟਗੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਦਸਥਤਾਂ ਅਤੇ ਆਫਿਸਲ ਮੁਹਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੋਟਰੀ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

9. ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨੋਟਗੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਨੋਟਗੀ ਦੀ ਆਫਿਸਲ ਮੁਹਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ, ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਗੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜੋ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਨ ਨ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ;

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਤੇ ਰੋਕ।

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਨੋਟਗੀ ਦੇ ਨਮਿਤ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਉਸ ਦੇ ਕਲਰਕ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਜਾਂ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਪਰੋਟੋ, ਹੁੰਡੀ ਜਾਂ ਵਟਾਂਦਰਾ ਬਿਲ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਈ ਗੱਲ, ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦਾ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਖੰਡ (ਸ) ਦੇ ਪਰੁੰਤਕ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਦ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦ ਤੱਕ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ, ਗੁਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ;

ਪਰੰਤੂ ਜੰਮ੍ਹ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਕਤ ਮੁੱਦਤ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਐਕਟ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਗਜ਼ਿਸਟਰ ਵਿੱਚੋਂ
ਨਾਂ ਕੱਟਣਾ।

10. ਕਿਸੇ ਨੋਟਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ, ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਰੀ ਦਾ ਨਾਂ
ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਗਜ਼ਿਸਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟ ਸਕੇਗੀ, ਜੇ -

- (ਉ) ਉਹ ਇਸ ਆਸ਼ੇ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਅ) ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਮੁੱਕਰਰ ਫੀਸ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ
ਜਾਣੀ ਲੋੜੀਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਇ) ਉਸ ਅਮੁੱਕਤ ਦੀਵਾਲਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਸ) ਉਹ ਮੁਕਰਰ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ, ਅਜਿਹੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਨਾ ਜਾਂ ਹੋਰ
ਦੁਰਾਚਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ
ਨੋਟਰੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਫ਼ਿੱਟ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ
ਵਿੱਚ ਪਬਲਿਕ
ਨੋਟਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ
ਹਵਾਲਿਆਂ ਦਾ
ਅਰਥਾਤੁਣ।

ਪਬਲਿਕ ਨੋਟਰੀ
ਹੋਣ ਦਾ ਝੂਠਾ
ਦਰਸਾਵਾ ਕਰਨ
ਲਈ ਡੰਨ।

11. ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪਬਲਿਕ ਨੋਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਐਕਟ
ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਕਿਸੇ ਨੋਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

12. ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ -

- (ਉ) ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਝੂਠਾ ਦਰਸਾਵਾ ਕਰੇ
ਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਨੋਟਰੀ ਹੈ, ਜਾਂ
- (ਅ) ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਨੋਟਰੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਨੋਟਰੀ ਕਾਰਜ
ਕਰੇਗਾ,

ਉਹ ਕੈਦ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਉਧ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਦੋਹਾਂ
ਨਾਲ, ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ
ਸਮਾਇਤ
ਅਧਿਕਾਰ।

13. (1) ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਨਾਮੱਤ ਅਖਤਿਆਰਤ ਕਿਸੇ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ
ਸਿਵਾਏ, ਕਿਸੇ ਨੋਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਤਪਰਜਤ ਵਰਤੋਂ
ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਮਾਇਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ।

(2) ਪ੍ਰੈਸ਼ੀਡੈਂਸੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਵਿਚਾਰਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਬਦੋਸ਼ੀ
ਨੋਟਰੀਆਂ
ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ
ਨੋਟਰੀ ਕਾਰਜਾਂ
ਦੀ ਮਾਨਤਾ
ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ
ਇੱਤਜ਼ਾਮ।

14. ਜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਦੇ
ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਦਸਤੂਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਨੋਟਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ
ਲਈ ਉਸ ਦੇਸ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ
ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਅੰਦਰ ਨੋਟਰੀਆ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ
ਪੂਰਬਕ ਕੀਤੇ ਨੋਟਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ
ਲਈ, ਜੋ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

15. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ।

ਨਿਯਮ
ਬਣਾਉਣ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ।

(2) ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ : -

- (ਉ) ਨੋਟਰੀ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਉਹ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੋਟਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ;
- (ਅ) ਆਚਰਣ, ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ, ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸੁਯੋਗਤਾ ਬਾਬਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਪ੍ਰਸੰਸਾ-ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਸੂਬਤ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਨੋਟਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਲਈ ਦੇਣੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣ;
- (ਇ) ਨੋਟਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਾਉਣ ਜਾਂ ਨਵਿਆਉਣ ਲਈ, ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਫੀਸਾਂ, ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਉਲਿਖਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ, ਫੀਸਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਭਾਗ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਛੱਟ;
- (ਸ) ਨੋਟਰੀ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਕਿਸੇ ਨੋਟਰੀ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਫੀਸ;
- (ਹ) ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਦਾ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੇਰਵੇ;
- (ਕ) ਕਿਸੇ ਨੋਟਰੀ ਦੀ ਮੁਹਰ ਦਾ ਰੂਪ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ;
- (ਖ) ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੋਟਰੀਆਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਨਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੁਰਾਚਾਰ ਦੇ ਦੂਸ਼ਣਾ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ;
- (ਗ) ਉਹ ਕਾਰਜ ਜੋ ਕੋਈ ਨੋਟਰੀ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੋਟਰੀ ਆਪਣੇ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਸਕੇਗਾ;
- (ਘ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(3) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰਿਕ ਨਿਯਮ, ਉਸਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ ਜਦ ਉਹ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਕ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਇਜਲਾਸ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਮਹਾਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਗੁਜਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ-ਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ; ਐਪਰ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਬਾਤਲਕਰਣ ਦਾ ਉਹ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

16. ਨਿਰਸਨ ਐਕਟ, 1937 (1937 ਦਾ 36) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਸਤ।